

KOTIKARTANOYHDISTYS RY

Toimintasuunnitelma v. 2017

Sisälllys

- 1 YLEISTÄ
- 2 JÄRJESTÖTOIMINNAN TUKEMINEN
  - 2.1 Jäsenjärjestö- ja vapaaehtoistoiminnan kehittäminen ja ylläpitäminen Pohjois-Karjalassa
    - 2.1.1 Tausta ja tarve
    - 2.1.2 Tavoitteet ja sisältö
    - 2.1.3 Järjestötoiminnan tuen kehittäminen ja ylläpito
    - 2.1.4 Vapaaehtoistoiminnan tuen kehittäminen ja ylläpito
    - 2.1.5 Järjestöhuone Linkin toimintaan annettava tuki
    - 2.1.6 Verkostoyhteistyö
    - 2.1.7 Toiminnan resurssit
  - 2.2 Psykiatrisen talon järjestöhuone Linkki
- 3 SOSIAALINEN TYÖLLISTÄMISTOIMINTA
  - 3.1 Toiminnan perusta
  - 3.2 Terapeuttinen työtoiminta
    - 3.2.1 Tausta ja tarve
    - 3.2.2 Tavoitteet ja sisältö
    - 3.2.3 Toiminnan resurssit
- 4 JÄSENJÄRJESTÖT

1 YLEISTÄ

Kotikartanoyhdistys ry on järjestöjen vuonna 1996 perustama yleishyödyllinen yhdistys, joka tarjoaa ihmisläheisen toimintaympäristön kansalaisille, jäsenjärjestöille ja monille muille toimijoille Joensuun seudulla ja koko Pohjois-Karjalassa. Yhdistyksen perustajajärjestöjä oli 16.

Toiminta-ajatus – Kotikartanoyhdistys ry:n tehtävä

Kotikartanoyhdistyksen toiminnan viitekehyksenä on sosiokulttuurinen innostaminen. Innostaminen on elämän antamista, toimintaan motivoitumista, suhteeseen asettumista ja yhteisön puolesta toimimista. Sosiokulttuurisen innostamisen keskeisiä käsitteitä ovat yhteisöllisyys, osallistuminen, herkistyminen, dialogi, luovuus ja toimintaan sitoutuminen. Yhdistyksen säännöissä määritellään toiminnan tarkoitus, joka voidaan kiteyttää lauseeseen **Ennaltaehkäisevä ja kuntouttava mielenterveystyö.**

Missio

Kotikartanoyhdistys ry toimii kansalaisten osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseksi ylläpitämällä ja kehittämällä matalan kynnyksen toiminta- kohtaamis- ja työpaikkaa, toteuttamalla kansalaisjärjestötoimintaa edistävää koulutus-, virkistys- ja vertaistukitoimintaa sekä sosiaalista työllistämistä.

Visio

Kotikartanoyhdistys ry on vahva ja luotettava toimija, nopeasti yhteiskunnan muutoksiin reagoiva, asiantunteva ja haluttu yhteistyökumppani kansalaisjärjestötoiminnan ja sosiaalisen työllistämistoiminnan kentällä.

Arvot

Toiminnan lähtökohtana on ihmisen arvostaminen ainutlaatuisena, vastuullisena ja tasavertaisena yksilönä. Ihmisellä on oikeus avunsaantiin ja siitä seuraa velvollisuus avun antamiseen ihmisen persoonaa ja itsemääräämisoikeutta kunnioittavalla tavalla.

Kotikartanoyhdistys ry:n yhteisön jäsenet ovat yhdessä hallituksen kanssa määritelleet kaikkea toimintaa ohjaavat arvot. Yhteisön jäsenet ovat sitoutuneet seuraaviin arvoihin sekä Kotikartanon yhteisön sisällä että ulospäin suuntautuvassa toiminnassa:

- Yhteisöllisyys
- Ihmisyyden kunnioittaminen
- Vastuullisuus
- Avoimuus

Kotikartanoyhdistys ry:n arvot tiivistyvät mottoon: Yhdessä enemmän

2 JÄRJESTÖTOIMINNAN TUKEMINEN

2.1 Jäsenjärjestö- ja vapaaehtoistoiminnan kehittäminen ja ylläpitäminen Pohjois-Karjalassa

2.1.1 Tausta ja tarve

Kotikartanoyhdistys ry:n toiminnot ovat kokonaisvaltaisesti terveyttä ja hyvinvointia edistäviä ja syrjäytymistä ehkäiseviä ja/tai syrjäytymiskierteitä katkaisevia. Työtä tehdään niin yksittäisen henkilön kuin myös järjestötoimijoiden tasolla paikallisesti ja alueellisesti.

Kotikartanoyhdistyksen päämääränä on edistää yksilön henkilökohtaisten voimavarojen kehittymistä. Henkilökohtaiset voimavarat muodostuvat toimintakyvystä (fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen), osaamisesta sekä arvoista ja asenteista. Tämän ajatusmallin taustalla on psykofyysis-sosiaalinen ihmiskäsitys: ihmistä tarkastellaan kokonaisuutena, johon kuuluvat fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen ulottuvuus. Ihminen on eettis-moraalinen toimija, joka kehittyy vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa. Kotikartanoyhdistyksen toiminnassa vuorovaikutusta toisten ihmisten kanssa tukevat yhdistyksen itsenäisesti järjestämä toiminta kuin myös työ, jota tehdään jäsenjärjestöjen, yhteistyökumppaneiden ja verkostojen kanssa. Yksilön henkilökohtaisen voimavarojen kehittymisen tukeminen voi näin ollen kohdistua suoraan henkilöön itseensä tai välillisesti järjestöjen, yhteistyökumppaneiden ja verkoston kanssa tehtävän toiminnan kautta.

Pohjois-Karjalan maakunnan alueella on 5000 rekisteröitynyttä yhdistystä, joista noin puolet toimii aktiivisena. Kotikartanoyhdistyksellä on tällä hetkellä 52 jäsenjärjestöä. Alueellisen terveys- ja hyvinvointitutkimuksen (ATH) mukaan Pohjois-Karjalassa yhdistysten toimintaan ilmoittaa aktiivisesti osallistuvan 24 % asukkaista, mikä on toiseksi vähiten kaikista maakunnista, vaikka yhdistyksiä asukaslukuun suhteutettuna on paljon (68 asukasta/yhdistys, koko maa 83 asukasta/yhdistys). Pohjois-Karjalan Maakuntaliiton julkaiseman (Julkaisu 175) Miun Yhdistys Pohjois-Karjalan yhdistysohjelman mukaan iäkäs väestö, korkea sairastavuus ja pitkät välimatkat selittävät osaltaan alhaista osallistumisprosenttia. Samaisen kyselykierroksen tulosten mukaan merkittäviksi haasteiksi koetaan tilojen, osaamisen, ja rahoituksen puute. Kerho- ja vertaisryhmätoiminta uhkaa usein hiipua jäsenistön ikääntyessä, ja tueksi tarvitaan ryhmien ohjauksesta vastuunottoa tai kertojen vastuun jakamista.

Pitkien välimatkojen vaikutus näkyy erityisesti tulevien pyyntöjen kautta. Pienillä toimintaryhmillä ei ole rahallisia valmiuksia monimuotoistaa toimintaa ja toimintamahdollisuudet ovat rajatummalla kuin kaupungin tuntumassa toimivilla ryhmillä. Toisaalta yhteisöllisyyden tunne ja "me-henki" koetaan usein voimakkaana reuna-alueilla ja yhteistyö muiden yhdistysten kanssa on monessa tapauksessa luontevaa (tieto jäsenistön kanssa käytyjen keskustelujen perusteella ja tulleiden tukipyyntöjen perusteella). Yhteistyöpyynnöt reuna-alueille ovat edelleen nousseet verrattuna vuoteen 2015. Tavoitteenamme on vastata tähän tarpeeseen vuonna 2017 ja keskitetysti kohdentaa yhden henkilötyövuoden resurssit reuna-alueiden käyttöön. Näin voimme tarjota yhtäläisiä mahdollisuuksia jäsenjärjestöillemme Joensuussa ja reuna-alueilla.

Kotikartanoyhdistys on toiminut samoissa Joensuun kaupungin omistamissa tiloissa aina perustamisestaan saakka. Vuodelle 2017 tilojen tulevaisuus on kuitenkin kysymysmerkkinä ja on mahdollista, että Kotikartanoyhdistys tulee vaihtamaan toimitiloja. Tilojen vaihtotarvetta aiheuttavat esimerkiksi Joensuun kaupungin suunnitelmat luopua kiinteistön omistuksesta, sekä tarve päivittää tilat vastaamaan tämän hetken toimintaa ja toimintaympäristöä.

2.1.2 Tavoitteet ja sisältö

Kotikartanon jäsenjärjestö- ja vapaaehtoistoiminnan kehittäminen ja ylläpitäminen Pohjois-Karjalassa on jaoteltu kolmeen tavoitteeseen:

- Järjestötoiminnan tuen kehittäminen ja ylläpito
- Vapaaehtoistoiminnan tuen kehittäminen ja ylläpito
- Järjestöhuone Linkin toimintaan annettava tuki

Kotikartanoyhdistyksen järjestötoimintaan antama tuki on pitkälti riippuvaista järjestöjen tarpeesta. Kotikartanoyhdistys on järjestölähtöinen toimija, joka vastaa järjestöjen ajankohtaisiin haasteisiin oman sekä verkostonsa osaamisen kautta. Näin ollen esitettyihin kohtiin voi tulla lisäyksiä ja muutoksia kunkin toimintavuoden aikana.

2.1.3 Järjestötoiminnan tuen kehittäminen ja ylläpito

Toiminnalliset tavoitteet

- Toimitiloja ja piha-alueita ylläpidetään, kunnostetaan ja kehitetään jäsenistön toiveiden ja tarpeiden mukaan.
- Annetaan pienimuotoista toimisto- ja taloushallintotukea sekä neuvontaa järjestön perustamiseen ja rahoituksen etsimiseen.
- Toteutetaan atk-koulutusta pyydetyistä teemoista ja toimitaan osallisena painetun median julkaisussa.
- Annetaan asiantuntijaosaamista ja viedään jäsenjärjestöjen viestiä tavoitteiden ja kohderyhmien mukaisiin verkostoihin ja ohjausryhmiin.
- Mahdollistetaan jäsenjärjestöjen kahvitus- ja majoitustarpeiden toteutumista.
- Lainataan ja ylläpidetään jäsenjärjestöille välineistöä (esim. liikuntavälineitä, tarjoiluastiastoa, retkeilyvälineistö).
- Annetaan ohjausta järjestöjen ryhmille ja kerhoille.
- Toteutetaan järjestöjen virkistys- ja koulutustilaisuuksia.
- Osallistutaan järjestöjen yhteisten tapahtumien ja tilaisuuksien toteuttamiseen.
- Annetaan työpanosta järjestöjen tilaisuuksiin (esim. liikenteenohjaus, tarjoilu, pöytien laitto).

Tavoitteen 1 toiminnoilla on tarkoituksena vastata jäsenjärjestöjen tarpeisiin niin toiminnallisen ympäristön suhteen kuin myös sosiaalisen pääoman kasvattamiseen. Tarkoituksena on, että jokaisella jäsenjärjestöllä on mahdollista valita itselleen tarpeelliset tukitoimet ja luoda samalla uusia toimintoja muuttuneisiin tilanteisiin.

2.1.4 Vapaaehtoistoiminnan tuen kehittäminen ja ylläpito

Toiminnalliset tavoitteet

- Toteutetaan tukihenkilökoulutuksia
- Toteutetaan tukihenkilöiden virkistystä ja jatkokoulutusta
- Annetaan asiantuntijaosaamista tukihenkilötoimintaan (esim. toiminnan aloittaminen, kehittäminen ja verkostoituminen)
- Toteutetaan ryhmänohjaajakoulutuksia
- Toteutetaan ryhmänohjaajien virkistystä ja jatkokoulutusta
- Toteutetaan vapaaehtoistoiminnan koulutuksia
- Toteutetaan vapaaehtoisten virkistystä ja jatkokoulutusta
- Tarjotaan vapaaehtoisille henkilökohtaisia keskusteluja

Tukihenkilötoiminta on laajalle levinnyttä ja toiminnan järjestäjiä on yhä enemmän. Sen merkitys on tunnustettu ja huomioitu. Tuen saaminen sitä tarvitseville henkilöille on tärkeää ja samalla järjestöjen haasteet vastata tukihenkilöiden tarpeisiin kasvavat. Monet suuret valtakunnalliset järjestöt ovat luoneet oman koulutuksen, jonka pohjalta kaikkien heille tulevien tukihenkilöiden on koulutauduttava. Pienemmällä paikkakunnilla tämä tarkoittaa pitkiä matkoja koulutuksiin, ja paikallistasolla yhteistyöllä eri järjestöjen kesken toteutetut koulutukset muuttuvat haasteellisiksi. Kotikartanoyhdistys on tiedostanut tämän muutoksen ja pyrimme vastaamaan sen tuomiin haasteisiin. Kotikartanoyhdistys ei pyri olemaan yksin varsinaisen tukihenkilötoiminnan tarjoaja, vaan ennemmin tukihenkilötoiminnan koordinoija, esittelijä ja asiantuntijatukija niin järjestö- kuin yksilötasolla.

Tukihenkilö- ja vapaaehtoistoiminnan koulutuksissa on aloitettu yhteistyö Joensuun kaupungin kanssa järjestö-kunta yhteistyönä. Syksyllä 2015 pilotoituidet vapaaehtoistoiminnan koulutukset yhteistyössä Joensuun kaupungin Ikäneuvolan kanssa ovat todettu tehokkaiksi. Vuonna 2016 koulutuksiin osallistui myös Joensuun Evankelisluterilaisen kirkon vapaaehtoistomijoita. Tästä syystä koulutus on nostettu omaksi osatavoitteeksi tukihenkilö- ja ryhmänohjaajakoulutusten rinnalle.

Pidettyjen jatkokoulutusten ja yhteistyöverkostojen kautta esille on noussut tarve vapaaehtoistomijoiden henkilökohtaisille keskusteluille oman jaksamisen tueksi. Aiheet ovat henkilökohtaisia, jonka vuoksi ryhmätyyppistä toiminnanohjausta ei ole koettu riittäväksi ja luottamukselliseksi. Tähän tarpeeseen halutaan vastata ja keskustelumallia pilotoidaan kokemusten saamiseksi vuonna 2017.

2.1.5 Järjestöhuone Linkin toimintaan annettava tuki

Toiminnalliset tavoitteet

- Toteutetaan järjestöhuone Linkin vapaaehtoisten koulutuksia
- Tiedotetaan järjestöhuone Linkin toiminnasta
- Esitellään järjestöjen tuki- ja toimintamahdollisuuksia järjestöhuone Linkissä

Järjestöhuone Linkki on aloittanut toimintansa 6/2016 Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiirin psykiatrian talossa. Sen tarkoituksena on tuoda esille järjestöjen tarjoamia mahdollisuuksia matalankynnyksen toiminnoista, vertaistuesta ja muista toimintamahdollisuuksista. Tavoitteena on, että Kotikartanoyhdistys jatkaa Linkissä

toimivien vapaaehtoisten koulutusta käynnistämistoimintaan saadun rahoituksen (ei RAY-rahoitteinen) päätyttyä (10/2017). Laajan järjestöpohjan kautta pystymme tuomaan esille monen järjestön toimintamahdollisuuksia ja yhdistämään näin kohderyhmän ja järjestöjen olemassa olevat palvelut.

2.1.6 Verkostoyhteistyö

Verkostoyhteistyöllä tarkoitamme tässä kohdassa eri kohderyhmiin ja teemoihin keskittyneitä työryhmiä ja verkostoja, jotka kokoavat laajemmalla otteella alan toimijoita yhteistyöhön. Verkostojen toimintaan liittyvät pääsääntöisesti järjestöjen välisen yhteistyön lisäksi kuntien, kaupungin ja seurakuntien kanssa tehtävä yhteistyö ja asioiden eteenpäin kehittäminen. Tavoitteena on verkostojen ja työryhmien kautta tuoda esille Kotikartanoyhdistyksen jäsenjärjestöjen nostamia asioita ja toiveita laajemmän kohderyhmän käsittelyyn sekä toisaalta tuoda verkostoista saatua tietoa ja toimintamahdollisuuksia jäsenjärjestöjen käytettäväksi. Näin saadaan toteutettua ajantasaista, laajan kohderyhmän tavoittavaa ja kustannustehokasta toimintaa.

Järjestöasiainneuvottelukunta (JANE)

- Maakunnan järjestöjen yhteistyörakenne ja yhteinen toimintaelin. Kotikartanoyhdistyksellä ei ole Janen toiminnassa omaa edustajajäsentä kaudella 2015–2017.

Järjestöasiainneuvottelukunnan koulutustyöryhmä (JaneKo)

- Erilaisten koulutustilaisuuksien, foorumien ja tapahtumien järjestäminen, esimerkkeinä järjestöfoorumi ja Pohjois-Karjalan maakunnan järjestöpäivät. Vs. toiminnanjohtaja Teija Sivonen toimii JaneKon puheenjohtajana vuonna 2017.

Pohjois-Karjalan vapaaehtoistoiminnan verkosto

- Tuo vapaaehtoistoimintaa näkyväksi ja tunnetuksi, rekrytoi uusia vapaaehtoisia sekä kehittää yhteisiä käytänteitä ja toimintoja (esim. ohjaus/koordinointi, koulutus, vapaaehtoisten virkistys ja palkitseminen).

MANIA-verkosto

- Kehittää ja ylläpitää järjestöjen ja kunnan välistä yhteistyötä mielenterveyspalveluiden saumattoman yhteistyön saavuttamiseksi.

HeHy-työryhmä

- Toteuttaa Henkisen hyvinvoinnin ja Mielenterveys viikon tapahtumia Pohjois-Karjalassa.

Rätinki-työryhmä

- Tavoitteena tiedottaa mielenterveyskuntoutujien erilaisista toiminta- ja kuntoutumismahdollisuuksista, jakaa onnistumisen kokemuksia ja luoda mielenterveystyötä tekeviä järjestöjä tutuksi. Viestinnän välineenä tuotetaan Rätinki-nimistä lehteä kerran vuodessa.

Miepä-verkosto

- Toteuttaa ehkäisevän päihdetyön viikon tapahtumia ja tuo esille muita ajankohtaisia teemoja päihde- ja mielenterveystyöstä

Joulumaa-työryhmä

- Järjestöjen, seurakuntien ja sosiaalitoimen yhdessä järjestämä jouluaaton ruokailu yksinäisille ja vähävaraisille.

Asunnottomien yö –työryhmä

- Toteuttaa Asunnottomien yö –tapahtumaa.

IHMA-työryhmä

- Tavoitteena nostaa esiin ja herättää keskustelua ihmisarvoon liittyviä asioita ja kerätä matalankynnyksen tietoa ihmisten arvoista ja asenteista ja viedä niitä eteenpäin päättäjille niin kaupunki-, maakunta- kuin myös valtakunnallisesti. Työryhmä toteuttaa Pohjois-Karjalan alueella valtakunnallista Kuule Köyhää –tapahtumaa.

2.1.7 Toiminnan resurssit

Rahoitus

Rahoitus on kohdennettua avustusta (Ak3) ja sen myöntää RAY.

Toimitilat

Toimitiloina käytetään pääsääntöisesti Kotikartanoyhdistyksen vuokraamia tiloja Joensuun Hukanhaudalla. Vuodelle 2017 on haettu muuttokorotusta RAY:n avustukseen. Mikäli muutto tulee ajankohtaiseksi vuonna 2017, tavoitteena on vaihtaa toimitiloja neliömääräisesti pienempään ja tehostaa näin tilojen käyttöastetta. Tämän hetken vuokratilat ovat 1267 m² ja tavoitteena on löytää tarkoituksen mukaiset alle 800 m² tilat.

Tämän lisäksi toiminnot voivat tapahtua jäsenjärjestöjen osoittamissa tiloissa (esim. koulutuksen toteutus Kotikartanon ulkopuolisessa tilassa, jossa järjestö muutoinkin kokoontuu) ympäri Pohjois-Karjalaa. Osa tiloista voi olla kuntien osoittamia maksuttomia tiloja.

Henkilöstöresurssit

Henkilöstö täyttää työaikakirjanpitoa, jonka perusteella käytetty työaika kohdennetaan oikealle kustannuspaikalle. Osa toimenkuvista on osa-aikaisia.

- toiminnanjohtaja
- talous- ja järjestösihteeri
- järjestökoordinaattori
- järjestöohjaaja
- järjestöhuoneohjaaja
- puhtaanapitotyöntekijä

2.2 Psykiatrisen talon järjestöhuone Linkki

Tausta ja tarve

Psykiatrian talon järjestöhuone –hanke on aloittanut toimintansa 3.6.2016. Päätaavoitteena on tukea psykiatrian avo- ja sairaalatoiminnan asiakkaiden ja heidän läheistensä osallisuutta ja toiminta- ja työkykyä organisoimalla järjestöhuoneen toiminnan sisältö ja käynnistetään varsinainen järjestöhuonetoiminta, sekä luoda yhteisesti sovitut käytänteet huoneen toiminnalle yhdessä järjestöjen ja PKSSK:n kanssa. Hankkeen yhteistyön pohjana toimii Mania-verkosto.

Sairaalajakso ja sairaalajaksolta kotiin siirtyminen herättää kysymyksiä ja tiedon ja tuen tarvetta. Tällä kohderyhmällä syrjäytymisriski on kasvanut ja osallisuuden tukeminen on merkittävässä asemassa. Katkeamattoman tukiketjun edistämiseksi asiakkaiden tiedon saanti järjestöjen tarjoamista mahdollisuuksista jo ennen kotiin paluuta toisi tukea nivelvaiheen siirtymään. Lisäksi kokemus vertaisuudesta, ja ettei ole yksin edistää niin omaisten kuin myös Psykiatriatalo asiakkaiden osallisuutta sekä työ- ja toimintakykyä.

Mallia järjestöhuoneen toteuttamiseen on saatu Hollannista ja Ranskasta. Järjestöjen merkitys on tunnustettu kuntoutumista tukevana toimijana. PKSSK on nimennyt järjestövastaavat osastoillensa, jotka pitävät yhteyttä ja kehittävät järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä järjestöjen sekä osastojen asiakkaiden sekä heidän omaistensa kanssa.

Tavoite ja toiminta

- Organisoidaan järjestöhuoneen toiminta
- Sovitaan järjestöhuoneen toimintaperiaatteista yhteistyötahojen kanssa
- Toteutetaan järjestöhuoneen verkostopalaverit
- Rekrytoidaan mukaan uusia järjestötoimijoita
- Toteutetaan koulutuksia järjestöhuoneen toiminnasta
- Toteutetaan infoja järjestöhuoneen toiminnasta
- Annetaan neuvontaa ja ohjausta järjestöhuoneessa
- Järjestetään tapaamisia asiakkaiden ja järjestöjen välillä tarpeen mukaan

Toiminnan resurssit

Rahoitus

Kake-Kaupunkikeskustan kehittämishanke, Rahoittajina on Euroopan sosiaalirahasto, Etelä-Savon ELY-keskus ja Joensuun kaupunki. Rahoitus päättyy loppusyksyllä 2017.

Toimitilat

Järjestöhuone Linkki sijaitsee Keskussairaalan L-talossa Tikkamäellä. Tilan ylläpitokustannuksista ja peruskalustuksesta vastaa Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä. Tarvittaessa työntekijä voi käyttää työtilana Kotikartanoyhdistys ry:n tiloja. Tämän lisäksi esimerkiksi koulutuksia ja infoja voidaan järjestää muissa yhteistyökumppaneiden osoittamissa tiloissa.

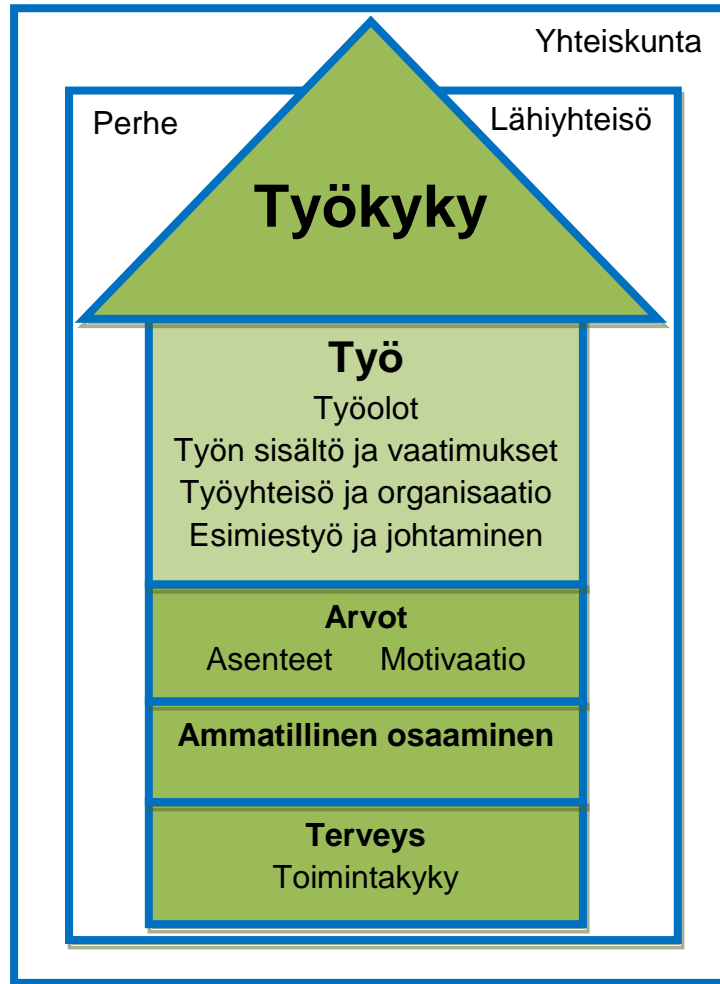
Henkilöstöresurssit

- Järjestöhuonekoordinaattori

3 SOSIAALINEN TYÖLLISTÄMISTOIMINTA

3.1 Toiminnan perusta

Kotikartanoyhdistys ry:n sosiaalisen työllistämistoiminnan ja työllistymisen tukemisen perustana on Työkykytalomalli.

Kuva 1. Työkyky- talomalli

Työkykytalo-mallin on kehittänyt professori Juhani Ilmarinen Työterveyslaitoksella. Se perustuu tutkimuksiin, joissa on selvitetty työkykyyn vaikuttavia tekijöitä. Lääketieteellisesti painottuvasta määrittelystä on siirrytty työn vaatimusten ja yksilön voimavarojen tasapainon tarkasteluun. Kokonaisvaltainen tarkastelu huomioi myös työn ulkopuolisen elämän sekä toimintaympäristön merkityksen. Työkykytalo-mallin taustalla on psykofyysis-sosiaalinen ihmiskäsitys: ihmistä tarkastellaan kokonaisuutena, johon kuuluvat fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen ulottuvuus. Ihminen on eettis-moraalinen toimija, joka kehittyy vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa. Hän ei elä ainoastaan olosuhteiden armolla. Hänen on mahdollista vaikuttaa valintojensa kautta omaan elämäänsä.

Työkykytalon muodostavat neljä kerrosta, jotka ovat kiinteässä vuorovaikutuksessa keskenään. Ensimmäisen kerroksen muodostaa terveys- ja toimintakyky. Tämä kerros ratkaisee sen, millaiset

edellytykset ihmisellä on suoriutua työtehtävistään niin, ettei työstä aiheudu vaaraa hänen psyykkiselle ja fyysiselle hyvinvoinnilleen. Ensimmäinen kerros sisältää terveyden, fyysisen toimintakyvyn ja aistitoimintojen lisäksi kognitiivisen toimintakyvyn eli informaation käsittelyyn liittyvät perusvalmiudet. Kognitiivinen toimintakyky muodostaa perustan yksilön psyykkiselle ja sosiaaliselle toimintakyvylle. Työkyvyn toinen kerros on osaaminen. Ammatillinen osaaminen muodostuu työn vaatimista tiedoista ja taidoista sekä kyvystä hyödyntää niitä erilaisissa työtilanteissa. Usein perusosaaminen on hankittu koulutuksen kautta, mutta merkittävä osa oppimisessa tapahtuu kokemuksen kautta. Arvot, asenteet ja motivaatio muodostavat kolmannen kerroksen. Se kuvaa ihmisen suhdetta työmaailmaan. Se toimii työn vaatimusten ja omien voimavarojen välisen tasapainon puntarilla. Tähän kerrokseen kasaantuvat hyvät ja huonot kokemukset sekä työstä, voimavaroista sekä työn ulkopuolisista tekijöistä – käsityksemme työhyvinvoinnista muodostuu tässä kerroksessa. Kerroksessa olevan parvekkeen avulla tarkastellaan elämää kokonaisuudessaan.

Neljännessä kerroksessa on kaikki se, mitä työhön kuuluu: työn sisältö, työyhteisö, fyysinen työympäristö, työvälineet, työajat sekä työn organisointi. Siellä ovat myös ne, jotka ohjaavat työtä: esimiehet, vastaavat, johtajat. He vastaavat siitä, että työyhteisö toimii tuloksellisesti ja turvallisesti sekä työntekijöiden hyvinvointia edistäen.

Kolme alimpaa kerrosta kuvaa yksilön henkilökohtaisia voimavaroja ja neljäs kerros itse työtä, työoloja, työyhteisöä ja johtamista. (Lähde:Lundell, Tuominen yms, Ikävoimaa työhön, Työterveyslaitos 2011, Työterveyslaitoksen verkkosivut www.ttl.fi/fi/tyohyvinvointi/tykytoiminta) Työllistymistä tukevissa toiminnoissa usein neljäs kerros muodostuu työllistymistä tukevien toimintojen palveluorganisaation toimintalohkoista.

3.2 Terapeuttinen työtoiminta

3.2.1 Tausta ja tarve

Terapeuttisen työtoiminnan asiakkailta tarve liittyy psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn puutteisiin samoin kuin osaamiseen, motivaatiotekijöihin ja asenteeseen. Terapeuttinen työtoiminta on sosiaalihuoltolain 27e §:n mukaisesti järjestettyä työtoimintaa, jota Joensuun kaupunki voi halutessaan ostaa yksittäiselle asiakkaalle Kotikartanolta. Terapeuttisessa työtoiminnassa osallistujia on omien voimavarojensa mukaisessa toiminnassa Kotikartanolla vähintään 4 tuntia kerran viikossa. Tehtävät ovat avustavia (pihatyöt, järjestelytyöt) tai liittyvät omiin henkilökohtaisiin kiinnostuksen kohteisiin (käsityöt, tietotekniikka).

3.2.2 Tavoitteet ja sisältö

Kotikartanoyhdistyksen tarjoaman terapeuttisen työtoiminnan tavoitteina ovat:

- Sosiaalisten taitojen vahvistaminen
- Arjenhallinnan taitojen tukeminen
- Fyysisen ja psyykkisen toimintakyvyn ylläpitäminen ja vahvistaminen
- Asiakkaiden omien taitojen vahvistaminen ja kehittäminen
- Tarkoituksenmukaisten ja tavoitteellisten työtehtävien tarjoaminen

3.2.3 Toiminnan resurssit

Rahoitus

Joensuun kaupungille ja muille ympäristökunnille myytävää ostopalvelua.

Toimitilat

Kotikartanoyhdistyksen ryhmätyöskentelytila sekä ulkoalueet.

Henkilöstöresurssit

- Ohjaaja

4 JÄSENJÄRJESTÖT

Aivovammaliitto ry/ P-K:n tuki- ja toimintaryhmä
Aktiiviset työtä hakevat ry
Eläkkeensaajien keskusliitto Pohjois-Karjalan piiri ry
Hukanhaudan asukasyhdistys ry
Hukanhaudan Martat ry
Itäinen tiimi ry
Joensuun 4H-yhdistys ry
Joensuun Hoiva- ja Palveluyhdistys ry
Joensuun Kaupunkikeskustayhdistys ry
Joensuun Kehitysvammaisten Tuki ry
Joensuun Kotien Puolesta ry
Joensuun Parkinson-yhdistys ry
Joensuun Reumayhdistys ry
Joensuun Seudun Diabetes ry
Joensuun Seudun Epilepsia-yhdistys ry
Joensuun seudun erilaiset oppijat ry/JOSE
Joensuun Seudun Hengitysyhdistys ry
Joensuun Seudun Mielenterveysseura ry
Joensuun seudun Psoriasisyhdistys ry
Joensuunseudun Omaishoitajat ja Läheiset ry
Joensuun Siniristi ry
Joensuun Tilkkukilta ry
Karjalan Apu ry
Kontiolahden Työttömät ry
Liekku ry
Maaseudun Sivistysliiton Joensuun Kulttuuriyhdistys ry
MLL/ Järvi-Suomen piiri ry
Parempi Arki ry
Pelastakaa Lapset ry Itä-Suomen aluetoimisto
Pohjois-Karjalan AVH-yhdistys ry
Pohjois-Karjalan Kehitysvammaisten Tukipiiri ry
Pohjois-Karjalan Kennelpiiri ry/seurakoiraajaosto
Pohjois-Karjalan kirjailijayhdistys UKRI ry
Pohjois-Karjalan Martat ry
Pohjois-Karjalan Mielenterveyden Tuki ry
Pohjois-Karjalan mielenterveysomaiset – FinFami ry
Pohjois-Karjalan Monikkoperheet ry
Pohjois-Karjalan Neuroyhdistys ry
Pohjois-Karjalan Selkähdistys ry
Pohjois-Karjalan sukututkijain seura ry
Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistys ry
Pohjois-Karjalan tietotekniikkayhdistys ry
Sanaratas ry

Seulaset ry

Soroppi ry

SPR / Joensuun osasto

SPR :n Savo-Karjalan piiri

Suomen Kipuyhdistys ry, Joensuun osasto

Sykkyrä ry

Talentia Pohjois-Karjala ry

Ultra juoksuseura SISU ry

VÄLKE ry

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

JOENSUU

